

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

Сучасний розвиток ветеринарної медицини

3 жовтня 2024 року

Біла Церква

2024

УДК 636.09'06

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.
Варченко О.М., д-р екон. наук.
Недашківський В.М., д-р с.-г. наук.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Краютієне І., доктор.
Мамедова К.Х., д-р філософії.
Власенко С.А., д-р вет. наук.
Козій Н.В., канд. вет. наук.
Василенко О.І., д-р філософії.
Юрченко А.І., канд. с.-г. наук.
Славінська О.В., відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, керівник редакційно-видавничого відділу.

Сучасний розвиток ветеринарної медицини: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 3 жовтня 2024 р. м. Білоцерківський НАУ 104 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

©БНАУ

proper sanitary conditions. The feeding space should not exceed 70 birds per feeder (with automatic feed distribution), and the height of the feeders should allow the chicks to eat while standing. Another very important factor: the chick should not have to walk more than 3 meters to access water and feed, as this prevents crowding and stress. Continuous monitoring of ventilation and heating systems is essential to ensure comfort for the birds. Light intensity should not exceed 20 lux. A week before slaughter, it is recommended not to add new bedding material to reduce injuries and stress in the poultry.

REFERENCES

1. Amer, M. M., Mekky, H. M., Fedawy, H. S. Cellulitis in Broiler Chickens. Korean Journal of Food & Health Convergence. 2020. Vol. 6. № 5. P. 1–10.
2. Gupta, V. N., Pramanik, P. S., Singh, K. D. Effect of Different Litter Materials on Behavior, Stress and incidence of Mortality and Morbidity rate on Broiler Chickens. Environment and Ecology. 2023. Vol. 41. № 4. P. 2577–2583.
3. Hidayat, F. R., Oktaviannur, M. Analysis of Risk Control in Broiler Farming Businesses. 2024. Vol. 3. № 2. P. 827–845.
4. Lacava, P. G. Incidence Autism Spectrum Disorders: A Handbook for Parents and Professionals: Volume 1: A-O: Volume 2: P-Z. 2007. Vol. 1–2. № 1. P. 176–177.
5. Melnyk, A. Y., Sakara, V. S., Vovkotrub, N. V. Metabolic disorders in poultry (review). Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies. 2021. Vol. 23. № 103. P. 125–135.
6. Saraiva, S. Footpad dermatitis, hock burns and condemnation rates at slaughterhouse as on-farm welfare indicators. 2023. P. 1–13.
7. Sans, E. C. O., Tuytens, F. A. M., Taconeli, C. A. Welfare of broiler chickens reared under two different types of housing. Animal Welfare. 2021. Vol. 30. № 3. P. 341–353.
8. Nielsen, S. S., Alvarez, J., Bicout, D. J. Welfare of broilers on farm. EFSA Journal. 2023. Vol. 21. № 2.

УДК: 636.7/8.09:616.3:615.24

ХАРЧЕНКО А.В., канд. вет. наук

ЧУБ О.В., канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ВИКОРИСТАННЯ БІОПРЕПАРАТІВ У ЛІКУВАННІ ДЕЯКИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У ТВАРИН-КОМПАНЬЙОНІВ

У роботі наведені результати досліджень за використання біопрепарату Біоспорин. Проведено біохімічне, морфологічне дослідження крові, загальноклінічне дослідження, УЗД.

Ключові слова: Ентерит, лейкоцитоз, гематокрит, пробіотики, протимікробні препарати.

KHARCHENKO A.V., candidate of veterinary sciences

CHUB O.V., candidate of veterinary sciences

Bila Tserkva national agrarian university

USE OF BIO PREPARATIONS IN THE TREATMENT OF CERTAIN DISEASES IN COMPANION ANIMALS

The work presents the results of research on the use of the biological preparation Biosporin. Biochemical, morphological examination of blood, general clinical examination, ultrasound were carried out.

Key words: Enteritis, leukocytosis, hematocrit, probiotics, antimicrobial drugs.

Хвороби ШКТ у собак та котів, часто зустрічаються у ветеринарній практиці. Вірусні ентерити досить розповсюджені. В разі встановлення діагнозу використовують комплексну терапію, яка передбачає використання в тому числі антимікробної для профілактики розвитку умовно-патогенної мікрофлори.

В останні роки спостерігається загрозлива тенденція щодо антибіотикорезистентності. За даними ВООЗ, антибіотикорезистентність входить до десяти найбільших загроз для людства. В організації зазначають, що в 2019 році майже 5 мільйонів смертей були пов'язані з

бактеріальною стійкістю до антимікробних препаратів, зокрема 1,27 мільйона смертей були безпосередньо спричинені нею [1-5]. Враховуючи що причиною захворювань є вірусна етіологія, а не бактеріальна, доцільно провести вивчення застосування біопрепаратів для профілактики секундарної мікрофлори.

Термін «One Health», який стає більш поширеним, передбачає, що існує лише одне, спільне поняття “здоров’я”, яке стосується людей, тварин та екосистеми. Те, що впливає на один з цих компонентів у підсумку впливає на всі три. Цей підхід також застосовується для боротьби з резистентністю збудників бактеріальних хвороб до антимікробних препаратів. Протягом останнього часу спостерігається прогресуюче підвищення рівня антибіотикорезистентності у бактерій, ізольованих від тварин-компаньйонів [6-8].

Враховуючи, що мікробіом кишківника досить різноманітний, ідентифікувати патогенний збудник надзвичайно складно. Оскільки при вірусних захворюваннях бактеріальна мікрофлора може ускладнювати первинне захворювання, доцільним є вивчення новітніх підходів до профілактики розвитку секундарної інфекції.

Мета роботи: вивчити динаміку лікування тварин за відсутності у схемі антибактеріальних препаратів.

Методи дослідження – статистичні, фізикальні, біохімічні – (глюкози, загального білка, альбумінів, холестеролу, креатиніну, сечовини, активності АЛТ, АСТ, ЗАК).

Результати досліджень. Загальну кількість досліджених тварин (n=20), поділено на групи, залежно від схеми терапії. Перша група – застосовували препарат Біоспорин (n=10). Друга група – застосовували антимікробні препарати (n=10). Із антибактеріальних препаратів використовували синулокс або енрофлоксацин та метронідазол у загальноприйнятих дозах.

Вміст сечовини у першій групі собак коливалася в діапазоні від 4,2 до 11,8 ммоль/л, у другій групі різниця була не вірогідною та коливалась в межах від 4,4 до 11,7 ммоль/л. У собак між рівнем сечовини та концентрацією лейкоцитів встановлено позитивний корелятивний зв'язок $r=+0,74$. Креатинін у першій групі коливався від 47,6 до 127,3 мкмоль/л, а другій групі відповідно від 76,7 до 144,5 мкмоль/л. Також слід зазначити що у групі де використовували антибіотики хворі тварини починали самостійно споживати корм швидше порівняно з дослідною групою. Тенденція до втрати маси тіла у дослідній групі була вищою.

Білковий обмін характеризувався тенденцією до зниження альбумінів та рівня загального білка у дослідній групі порівняно з контрольною.

Концентрація лейкоцитів у дослідній групі в середньому на 5–7 й день лікування була в межах від 12,8 до 54,7 Г/л, при цьому слід зазначити що рівень лейкоцитів перевищував 25,0 Г/л лише у трьох з десяти пацієнтів. Тому за результатами дослідження цим пацієнтам було необхідно проводити антибіотикотерапію. В інших семи пацієнтів рівень лейкоцитів не перевищував 25,0 Г/л. В день надходження в клініку рівень лейкоцитів дослідної групи коливався в межах 1,7–7,8 Г/л. В усіх пацієнтів дослідної та контрольної групи було підтверджено лабораторно парвовірусну та коронавірусну інфекції.

Вміст лейкоцитів контрольної групи на 5–7 добу коливався в межах від 7,6–17,4 Г/л та вірогідно ($p<0,001$) були нижчими порівняно з дослідною групою. Рівень лейкоцитів на початку обстеження контрольної групи вірогідно не відрізнявся від дослідної групи.

Основними ключовими факторами лікування вірусних ентеритів є регідраційна терапія, корегування рівня електролітів (особливо калію), симптоматична терапія.

Отже, результати проведених досліджень можна вважати позитивними. Динаміка вмісту лейкоцитів у контрольній групі були вірогідно нижчими із дослідною групою, проте все ж таки 70 % пацієнтів одужали. Тому вважаємо перспективними подальші дослідження в даному напрямку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Antimicrobial resistance and prudent drug use for *Streptococcus suis* / P. Norma et al. Animal Health Research Reviews. 2013. P. 1–10.
2. Molecular and antimicrobial susceptibility profiling of atypical *Streptococcus* species from porcine clinical specimens / Z. Luisa et al. Infection, Genetics and Evolution. 2016. № 44. P. 376–381.
3. Perfil de resistência a antimicrobianos de *Streptococcus suis* tipo 2 isolados a partir de tonsilas de suínos de abate / A. M. Dall Agnol et al. Acta Scientiae Veterinariae. 2014. № 42. P. 1–6.

4. Antimicrobial susceptibility of *Actinobacillus pleuropneumoniae*, *Pasteurella multocida*, *Streptococcus suis*, and *Bordetella bronchiseptica* isolated from pigs in the United States and Canada, 2011 to 2015 / T. Michael et al. *Journal of Swine Health and Production* – May and June. 2017. № 25. P. 106–120.
5. Review on Antimicrobial Resistance. URL: <http://amr-review.org/home>.
6. Prevalence, incidence and risk factors for acquisition and colonization of extended-spectrum beta-lactamase- and carbapenemase-producing Enterobacteriaceae from dogs attended at a veterinary hospital in Spain / G. Ortiz-Díez et al. *Comparative Immunol Microbiol Infect Dis.* 2023. 92 p. DOI:10.1016/j.cimid.2022.101922.
7. 'Prevalence and mechanisms of extended-spectrum cephalosporin resistance in clinical and fecal Enterobacteriaceae isolates from dogs in Ontario, Canada / L. C. Pauline et al. 2018. *Vet Microbiol.* 213. P. 82–88. DOI:10.1016/j.vetmic.2017.11.020.
8. Risk factors associated with faecal carriage of extended-spectrum cephalosporin-resistant *Escherichia coli* among dogs in Southeast Brazil / M. Salgado-Caxito et al. *Prev Vet Med*, 2021. 190. DOI:10.1016/j.prevetmed.2021.105316.

УДК: 636.24:36/8.1

ЛУК'ЯНЕНКО К.Є., асистент, **КОШЕЛЄВ О.В.**, спеціаліст, **ПОРОШИНСЬКА О.А.**, канд. вет. наук, **ШМАЮН С.С.**, канд. вет. наук, **ШАГАНЕНКО Р.В.**, канд. вет. наук, **КОЗІЙ В.І.**, д-р вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
 lukianenko.kateryna@btsau.edu.ua

ДІАГНОСТИКА АГРЕСІЇ У СОБАК

Діагностика агресії у собак вимагає комплексного підходу, в тому числі використання сучасних тестових методик, для запобігання майбутнім проявам агресії та покращення якості життя як собаки, так і її власника.

Ключові слова: агресія, діагностика агресії, агресія у собак.

LUKIANENKO K., assistant, **KOSHELEV O.**, specialist, **POROSHYNSKA O.**, candidate of veterinary sciences, **SHMAYUN S.**, candidate of veterinary sciences, **SHAGANENKO R.**, candidate of veterinary sciences, **KOZIY V.**, doctor of veterinary sciences
Bila Tserkva national agrarian university

DIAGNOSIS OF AGGRESSION IN DOGS

Diagnosis of aggression in dogs requires a comprehensive approach, including the use of modern test methods, to prevent future manifestations of aggression and improve the quality of life of both the dog and its owner.

Key words: aggression, diagnosis of aggression, aggression in dogs.

Агресія у собак є однією з найбільш поширених поведінкових проблем, з якою стикаються власники та ветеринари. Агресія проявлена вдома, може становити небезпеку та мати значні негативні наслідки для всіх членів родини [1]. Поводження з агресивними собаками у ветеринарній клініці може бути неприємним, трудомістким і завдати шкоди як працівникам, так і тваринам [2].

Агресія у собак може проявлятися у різних формах, таких як агресія спрямована на незнайомих, власників, інших собак, або ж у вигляді страху, чутливості до дотиків, збудливості та поведінки, направленої на пошук уваги, як це було зафіксовано в досліджуванні L. McAuliffe та співавт. [3]. Тому практикуючим ветеринарним лікарям важливо включити оцінку агресії у собак в протокол первинного клінічного дослідження [4,5].

Мета роботи. У цьому дослідженні звертається увага на різні методи діагностики агресії собак. Зокрема, буде звернено увагу на важливості комплексного підходу для оцінки поведінкових проблем. Аналіз агресії поєднує ретельне збирання анамнезу, спостереження за поведінкою, використання спеціально розроблених тестів та інноваційних методів.

Матеріал і методи роботи. Для пошуку наукових статей застосовували наукометричну базу PubMed (<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov>). Під час проведення пошуку використовували наступні ключові слова: собаки (dog), агресія (aggression), діагностика агресії (diagnosis of aggression). З 2011 року було знайдено 1795 наукових статей, з них 1586 або 88,4%